

Milyen lesz a budai színház?

A budai színházmozgalom, mely a Déryné Játékszin létesítését nagy társadalmi összefogással akarja megvalósítani, József főherceg fővédnökségével és Herczeg Ferenc védnökségével egyre erősebben fejlődik. A jegyzések száz és száz gyűjtőiven s a Községi Takarékpénztárnál folynak. A budai egyesületek egymásután mozdulnak meg s a színházmozgalom ügyében gyűléseket rendeznek. A mozgalom egyik kezdeményezője és elnöki tanácstagja, Somody István szerkesztő, számos meghívásra most kezdte meg előadókörútját. Első előadását az Ottokár-kulturházban tartotta a Mátyás király-városi kereszténypárt rendezésében, amely pártnak alelnöke az előadó, a másodikat pedig a krisztinavárosi kulturházban.

Előadásában ismertette a mozgalmat, amely Buda évszázados álmát viszi a megvalósulás útjára. Hangsúlyozta, hogy Budának nemcsak azért van joga állandó színházhoz, mert háromszázévezrenyi lakossága, — amely anyagi és kulturális tekintetben felette áll a tulsó oldal nagy része lakosságának, — jogosan követeli kulturigénye kielégítését, hanem azért is, mert Budán ringott a magyar színművészet bölcsője. Közel másfél évszázaddal ezelőtt, 1790-ben hangzott fel először a magyar szó a Várszínház színpadán s ezt a jubileumot a már működő budai színházban akarjuk megünnepelni. De nem olyan színházban, amelyet alantas üzleti érdek vezet.

— A régi magyar színpadi kultúra, — ugymond Somody István, — nálunk többet jelentett, mint más

országoknak saját színházuk. Nálunk a színház a kultúra terjesztése mellett mint a magyar nyelv művelésének, csiszolásának és a magyarosodásnak jelentős tényezője, nemzeti hivatást, teljesített. Mi olyan színházat akarunk Budán, amely ebben a tradícióban gyökerezik, a kultúrának, a tiszta és magasabbrendű művészetnek temploma, a léleknek, nemzeti izlésnek, erkölcsi felfogásnak nem megrontója, hanem erősítője. Azért indítottuk meg a mozgalmat, hogy ilyen színházat teremtsünk meg a polgárság összefogásával.

Szólt az anyagi megoldásról, amelyet a Budai Napló már ismertetett. A százpengős részvény tizennyolc hónapon át részletekben fizethető a Községi Takaréknál. A részvényjegyzők nevét a színház előcsarnokában érc táblán, az ezerpengőn felüli jegyzőkét és azokét, akik huszonöt jegyzőt gyűjtenek, márvány táblán örökítik meg. A részvényesek, mint a színház tulajdonosai, a jövedelemből részesednek és ötven éven át jelentős kedvezményt élveznek, akkor is, ha befizetett összegüket már visszakapták is.

A magyar közéleti vezetők egész sorának, több ezer polgárnak és közel száz egyesületnek csatlakozása joggá teszi a reményt, hogy összel elkészülhetnek a tervek és jövőre megépülhet a Déryné Játékszin a tradicionális Horváth-kertben. Buda kulturális központja lesz a színház, amelyben a m. kir. Operaház is rendez vendégjátékokat. Mint hangversenyterem a fejlett budai zenei életnek ad új lendületet.